

Zdravljenja parkinsonove bolezni z infuzijami: pomembne informacije za bolnike

KAKŠNA JE VLOGA ZDRAVIL ZA PARKINSONOVO BOLEZEN?

Bolnikom s parkinsonovo boleznijo (PB) v možganih primanjkuje kemične snovi – dopamina. Simptome PB lahko lajšamo z zdravili, večinoma tabletami, ki jih bolniki zaužijejo nekajkrat dnevno. Na začetku zdravljenja zdravila običajno učinkujejo cel dan, z napredovanjem PB pa učinek zdravila pogosto izzveni še pred naslednjim odmerkom, kar imenujemo »sindrom izzvnevanja«. Ko nastopi faza »izklopa« se povrnejo simptomi PB kot so tresenje, upočasnjenost in težave s hojo. Ko zdravila začnejo delovati govorimo o fazi »vklopa«, simptomi PB se takrat izboljšajo. Zaradi vse pogostejšega izmenjavanja faz »vklopa« in »izklopa« je potrebno zdravila jemati vse pogosteje, nadzor nad simptomi PB pa je manjši.

KATERA SO INFUZIJSKA ZDRAVLJENJA ZA PB?

Infuzijska zdravljenja se vnašajo v telo skozi iglico vstavljeno v podkožje ali skozi cevko (kateter) vstavljen v tanko črevo. Tak način zdravljenja omogoča stalen vnos zdravila v telo preko celega dneva. Levodopa in apomorfin sta najpogostejši infuzijski terapiji s katerima nadomeščamo pomanjkanje dopamina v možganih.

- Levodopa: zdravilo se v možganih pretvori v dopamin. Tablete levodope so najpogosteje uporabljeno zdravilo za PB, levodopa pa se lahko dovaja tudi v obliki gela, ki ga imenujemo levodopa/karbidopa intestinalni (črevesni) gel (LKIG) za zmanjšanje faz »izklopa«.
- Apomorfin: zdravilo je dopaminski agonist, in v možganih deluje podobno kot dopamin. Injicira se v podkožje v obliki posamičnih injekcij ali infuzije za zmanjšanje faz »izklopa«.

Tako LKIG kot apomorfin sta shranjena v zunanji prenosni črpalki, ki je povezana s cevko za dovajanje zdravila. Črpalko LKIG povežemo s cevko, ki je speljana v tanko črevo. Apomorfinsko črpalko pa povežemo s cevko z iglico, ki jo zabodemo v podkožje in pritrldimo z obližem.

ZAKAJ SE ODLOČIMO ZA INFUZIJSKO ZDRAVLJENJE?

Ko sta prevzem levodope in hranjenje dopamina v možganskih celicah nezadostna, pogosto občutite »sindromom izzvnevanja«. Posledično je zdravljenje simptomov PB neučinkovito in zdravila morate jemati vse pogosteje. Infuzijska zdravljenja dovajajo

zdravila neprekinjeno in tako omogočajo bolj dosledno in učinkovito lajšanje simptomov PB, prav tako pa se zmanjša potreba po jemanju tablet čez dan. Infuzijska zdravljenja so običajno učinkovitejša od tablet in obližev z podaljšanim sproščanjem.

KDO NAJ RAZMISLI O TOVRSTNEM ZDRAVLJENJU?

Infuzijska zdravljenja so priporočljiva, če vam dobro pomagajo tablete a se je pojavil »sindrom izzvnevanja« in/ali zgbiki (nehoteni gibi, ko je zdravila preveč). Večina bolnikov poskusi zdravljenje z več različnimi tabletami in/ali obliži preden se odločijo za infuzijsko zdravljenje.

Pomembno je vedeti, da če vam tablete za zdravljenje PB ne zmanjšajo simptomov niti za kratek čas, infuzijska zdravljenja niso priporočljiva.

KJE SE UVAJAJO INFUZIJSKA ZDRAVLJENJA?

Infuzijska terapija se uvajajo v bolnišnici, redko tudi ambulantno. Za zdravljenje z LKIG vam zdravnik predhodno vstavi cevko v tanko črevo. Tudi za zdravljenje z apomorfinom ste sprejeti v bolnišnico za nekaj dni, kjer zdravnik oceni odziv na zdravljenje. Z infuzijskimi zdravljenji običajno pričnemo zjutraj in zaključimo pred spanjem. V prvih mesecih vam zdravnik in medinska sestra pomagata prilagajati odmerek.

KATERE SO GLAVNE OMEJITVE IN ZAPLETI INFUZIJSKIH ZDRAVLJENJ?

- Infuzijska zdravljenja so dostopna samo v nekaterih državah.
- Stroški infuzijskih zdravljenj so višji v primerjavi s tabletami in obliži, kar omejuje njihovo uporabo.
- Upravljanje infuzijskih zdravljenj zahteva sodelovanje skrbnika, njegovo usposabljanje in podporo.
- Ob uvajanju cevke za zdravljenje z LKIG se lahko pojavijo tehnični zapleti.
- Kožne reakcije lahko omejijo zdravljenje z apomorfinom.

LKIG in apomorfin imata podobne neželene učinke kot ostala antiparkinsonska zdravila:

- slabost
- zaspanost
- nizek krvni tlak
- zmedenost
- halucinacije.

Ti simptomi so pogostejši vkolikor so se pojavili že pri ostalih zdravljenjih.